

Sygn. akt V RC 674/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ w W. w Wydziale V Rodzinnym i Nieletnich

W składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Magdalena Władzińska

Protokolant: Paweł Wrzesień

po rozpoznaniu w dniu 05 stycznia 2016 roku w Warszawie

sprawy z powództwa małoletnich I. i N. G. reprezentowanych przez R. M.

przeciwko J. G.

o podwyższenie alimentów

oraz

z powództwa wzajemnego J. G.

przeciwko małoletnim I. i N. G. reprezentowanym przez R. M.

o obniżenie alimentów

1. oddala powództwo o podwyższenie alimentów;
2. oddala powództwo wzajemne;
3. znosi wzajemnie poniesione przez strony koszty procesu.

UZASADNIENIE

W dniu 12 sierpnia 2015 roku (data prezentaty) R. M., przedstawicielka ustawowa małoletnich I. G. oraz N. G. wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od J. G. wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 14 października 2014 roku, sygn. akt: I C 212/14 na rzecz małoletniej I. G. z kwoty po 1 200 zł miesięcznie do kwoty po 3 500 zł miesięcznie oraz małoletniej N. G. z kwoty po 1 200 zł miesięcznie do kwoty po 3 500 zł miesięcznie płatnych z góry do rąk matki R. M. do dnia 10 – ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat (pozew – k. 2 – 17).

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 września 2015 roku (data prezentaty) pozwany J. G. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej I. G. z kwoty po 1 200 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie oraz małoletniej N. G. z kwoty po 1 200 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 – ego każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej R. M. oraz o zwolnienie go od kosztów sądowych, dołączając oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania (odpowiedz na pozew – k. 288 – 301, oświadczenie – k. 373 – 377).

Postanowieniem z dnia 2 października 2015 roku Sąd zwolnił pozwanego (powoda wzajemnego) J. G. od kosztów sądowych w całości (postanowienie z dnia 02.10.2015 r. – k. 379).

Na terminie rozprawy w dniu 26 listopada 2015 roku przedstawicielka ustawowa małoletnich powódek, R. M. poparła powództwo o podwyższenie alimentów oraz wniosła o oddalenie powództwa wzajemnego o obniżenie alimentów (protokół rozprawy z dnia 26.11.2015 r. – k. 406).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia I. G. ur. dnia (...) w W. oraz N. G. ur. dnia (...) w W. są córkami R. M. i J. G., pochodzącymi z ich związku małżeńskiego, zawartego w dniu 7 września 1996 roku w O..

Wyrokiem z dnia 14 października 2014 roku w sprawie o sygn. akt: I C 212/14 Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie orzekł rozwód związku małżeńskiego R. M. i J. G. bez orzekanie o winie. W punkcie IV wyroku Sąd obciążył kosztami utrzymania małoletnich oboje rodziców, ustalając udział ojca dzieci J. G. na kwotę po 1 200 zł miesięcznie na rzecz I. G. oraz po 1 200 zł miesięcznie na rzecz N. G., płatnych do rąk matki dzieci R. M. do 10 – ego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat (wyrok – k. 517 – 518 akt I C 212/14).

W dacie orzekania o obowiązku alimentacyjnym w sprawie I C 212/14 małoletnia I. G. miała 13 lat i uczęszczała do pierwszej klasy gimnazjum, a małoletnia N. G. miała 10 lat i była uczennicą czwartej klasy szkoły podstawowej. Obie córki rozwijały się prawidłowo (protokół rozprawy z dnia 14.10.2015 r. – k. 506 akt I C 212/14).

Przedstawicielka ustawowa małoletnich, R. M. w dacie orzekania o obowiązku alimentacyjnym miała 41 lat, udzielała korepetycji z języka angielskiego i z tego tytułu osiągała miesięczny dochód w wysokości 2 500 zł netto. Ponadto studiowała psychologię w Szkole Wyższej Psychologii (...) w W. w trybie niestacjonarnym. Rozpoczęła również studia z zakresu psychoterapii poznawczo – behawioralnej. Zamieszkiwała wraz z córkami w segmencie jednorodzinny o powierzchni 118 km², stanowiącym współwłasność R. M. i J. G. (protokół rozprawy z dnia 14.10.2014 r. – k. 508 – 511 akt I C 212/14).

Pozwany J. G. w dacie orzekania o obowiązku alimentacyjnym miał 42 lata, pracował jako dyrektor ds. logistyki w (...) sp. z o.o. i osiągał z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 7 900 zł netto miesięcznie. Ponościł koszty utrzymania domu jednorodzinny, w którym zamieszkiwała przedstawicielka ustawowa małoletnich wraz z córkami, a także spłacał kredyt hipoteczny w racie wynoszącej ok. 2 000 zł miesięcznie (protokół rozprawy z dnia 14.10.2014 r. – k. 513 – 514 akt I C 212/14, zeznania J. G. na rozprawie w dniu 26.11.2015 r. – k. 407).

Przedstawicielka ustawowa małoletnich ma obecnie 42 lata. Jej głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie prywatnych lekcji języka angielskiego i z tego tytułu osiąga około 3 000 zł miesięcznie. Nie jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, nie prowadzi też działalności gospodarczej, którą zaprzestała wykonywać w dniu 22 lutego 2011 roku, od czasu rozpoczęcia studiów. Jej miesięczny dochód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wynosił ok. 5 000 zł. W czerwcu 2015 roku uzyskała tytuł magistra psychologii, może obecnie podjąć w tym zakresie zatrudnienie. Ponadto kontynuuje naukę w (...) Centrum (...) przy Uniwersytecie (...). Matka małoletnich jest osobą zdrową. Posiada majątek w postaci samochodu osobowy z 2001 roku, a także wraz z pozwanym jest współwłaścicielką segmentu jednorodzinny, w którym zamieszkuje wraz z małoletnimi powódkami. Nie jest dokonany podział majątku wspólny. Miesięczny koszt utrzymania R. M. wynosi: chesne za studia – 1 000 zł, kredyt hipoteczny – 2 000 zł, opłaty za dom – w tym: gaz (ogrzewanie) – 750 zł, prąd – 400 zł, woda – 300 zł, odpady – 60 zł, opłata osiedlowa – 75 zł. Koszt opłat za utrzymanie domu powódka ponosi od czerwca 2015 roku, wcześniej – do października 2014 roku wszelkie opłaty w przedmiotowym zakresie pokrywał pozwany, od października 2014 roku do maja 2015 roku strony ponosiły koszty utrzymania domu po połowie, z wyjątkiem podatku od nieruchomości w kwocie 211 zł rocznie, którą to uiszczył pozwany (zeznania R. M. na rozprawie w dniu 3.11.2015 r. – k. 391v – 392; zeznania J. G. na rozprawie w dniu 26.11.2015 r. – k. 407 – 408; decyzja o wykreśleniu z rejestru działalności gospodarczej – k. 281; potwierdzenie wykonania przelewu – k. 308).

Pozwany obecnie ma 43 lata, od czerwca 2015 roku pozostaje bez pracy, jest zarejestrowany jako bezrobotny. Jego źródłem utrzymania jest zasiłek dla bezrobotnych w wysokości ok. 600 zł miesięcznie (w październiku 2015 r. zasiłek wynosił 717,30 zł netto miesięcznie, aktualnie uległ zmniejszeniu do wskazanej kwoty). Pozwany sporadycznie uzyskuje dochód w wysokości ok. 500 zł miesięcznie za pracę dorywczą, m.in. za pracę w Internecie. W roku podatkowym 2014 w czasie gdy pracował, osiągnął dochód w wysokości 135 961,06 zł. J. G. jest aktywny zawodowo, poszukuje pracy adekwatnej do swojego wykształcenia oraz doświadczenia. Pozwany jest osobą zdrową. Nie ma stałego miejsca zamieszkania, mieszka u znajomych. Ponosi koszty swojego utrzymania w kwocie 500 zł miesięcznie, na co składa się przede wszystkim koszt wyżywienia. Pozwany aktualnie nie płaci alimentów na rzecz małoletnich córek, jego jedynym udziałem w utrzymaniu małoletnich jest opłacanie rachunków abonamentowych za telefony córek. Zdarza się, że pozwany wręcza córkom kieszonkowe w wysokości 100 zł miesięcznie dla każdej z nich. Majątkiem pozwanego stanowi dom jednorodzinny będący współwłasnością z przedstawicielką ustawową małoletnich, pozwany oszczędności nie posiada. Pozwany ma zadłużenie finansowe – spłaca pożyczkę bankową oraz debet na koncie. Ojciec małoletnich powódek nie utrzymuje z nimi stałego kontaktu, wynika to w głównej mierze z faktu, iż powódki nie chcą widywać się z ojcem (zaświadczenie z UP – k. 370 – 372; wyciąg z rachunku karty kredytowej – k. 314 – 317; zaświadczenie o wysokości pobieranego zasiłku – k. 398; zeznanie PIT – k. 399 – 405; umowa pożyczki – k. 128 – 131 akt I C 212/14; korespondencja z potencjalnymi pracodawcami – k. 453 – 458).

Małoletnia I. G. ma obecnie 14 lat i uczęszcza do drugiej klasy Gimnazjum nr 13 im. S. S. w W.. Ponadto uczy się w Zespole Państwowych Szkół (...) w W.. Powódka jest zdrowa, nie choruje. Małoletnia nie posiada własnego majątku. Miesięczny koszt utrzymania małoletniej to kwota rzędu 1 700 zł. Składają na nią: wyżywienie i środki czystości – 300 zł, kurs rysunku – 360 zł, kurs języka francuskiego – 300 zł, ubrania – 100 zł, czesne za szkołę muzyczną – 550 zł, wyprawka szkolna – 100 zł (zeznania R. M. na rozprawie w dniu 3.11.2015 r. – k. 391v – 392; zaświadczenie ze szkoły rysunku – k. 266; zaświadczenie ze szkoły języka francuskiego – k. 267).

Małoletnia N. G. ma obecnie 11 lat i uczęszcza do niepublicznej (...) Angielskiej Szkoły Podstawowej (...) w W.. Powódka jest zdrowa, nie choruje. Wymaga jednak indywidualnego toku nauczania, dlatego uczęszcza do prywatnej szkoły. Małoletnia nie posiada własnego majątku. Miesięczny koszt utrzymania małoletniej to kwota rzędu 2 300 zł. Składają na nią: wyżywienie i środki czystości – 400 zł, czesne za szkołę – 1 000 zł, kurs rysunku – 200 zł, ubrania – 200 zł, kurs tańca – 60 zł, wyprawka szkolna – 120 zł, zielona szkoła – 50 zł, koszty paliwa (przywóz i odbiór dziecka ze szkoły) – 300 zł (zeznania R. M. na rozprawie w dniu 3.11.2015 r. – k. 391v – 392; zaświadczenie ze szkoły rysunku – k. 266; zaświadczenie ze szkoły M. – k. 261 – 265).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz zeznań stron R. M. oraz J. G.. Pozwany kwestionował dowód w postaci paragonów oraz faktur złożonych przez przedstawicielkę ustawową powódek. Podnosił, iż paragony oraz faktury przedstawiają wydatki na pokrycie kosztów utrzymania matki, gdyż zawierają pozycje wskazujące na wydatki osoby dorosłej, np. alkohol czy kawę zakupioną na uczelni. Sąd jednak nie wziął pod uwagę paragonów załączonych do akt niniejszej sprawy, bowiem jako nieimienne nie stanowią dowodów ponoszonych wydatków. Odnośnie faktur zawierających kwestionowane przez pozwanego pozycje, Sąd nie dał wiary, iż faktury te przedstawiają koszty utrzymania małoletnich w zakresie, w jakim wykazują wydatki poniesione przez matkę, m.in. na alkohol czy kawę. Ponadto Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom R. M. w części dotyczącej miesięcznego kosztu utrzymania małoletnich powódek. Sąd uznał ten koszt za częściowo zawyżony, w tym wydatki ponoszone na wyżywienia oraz zakup odzieży. Sąd także nie dał wiary zeznaniom przedstawicielki ustawowej powódek w zakresie dochodów jakie uzyskuje z prowadzenia prywatnych lekcji języka angielskiego, bowiem nie udokumentowała tych należności. Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się również na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy rozwodowej I C 212/14.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo oraz powództwo wzajemne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy natomiast rozumieć istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego – przy żądaniu podwyższenia alimentów, lub istotne zmniejszenie albo ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji – przy wniosku o obniżenie lub zniesienie tego obowiązku.

Dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i możliwości mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi.

Sąd w niniejszej sprawie zobowiązany był do ustalenia, jakiego rodzaju zmiany w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych powódek oraz w zakresie zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego zaszły w okresie od daty ustalenia obowiązku alimentacyjnego, tj. od 14 października 2014 roku. Od ostatniego wyroku orzekającego obowiązek alimentacyjny na rzecz małoletnich I. G. oraz N. G. minął ponad rok. Jest to stosunkowo krótki okres czasu, aby stwierdzić czy doszło do zmiany usprawiedliwionych potrzeb małoletnich. W ocenie Sądu przez ten czas nie doszło do zwiększenia ani zmniejszenia usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powódek. Ponadto przedstawicielka ustawowa powódek nie udowodniła, aby te potrzeby wzrosły. Sąd zważył, iż zmiana w kosztach utrzymania I. G. dotyczy wydatków związanych z uczęszczaniem małoletniej na lekcje języka francuskiego. Odnosząc się do sytuacji N. G., należy podkreślić, iż małoletnia uczęszcza do szkoły prywatnej, co również wiąże się z dużymi kosztami, dlatego też rodzice powinni rozważyć czy ten wydatek jest konieczny i niezbędny dla dobra małoletniej oraz adekwatny do aktualnej sytuacji materialnej rodziców. W pozostałym zakresie, w porównaniu ze stanem rzeczy na dzień sprawy rozwodowej, nie doszło do znacznej zmiany kosztów utrzymania małoletnich.

Obowiązkiem rodziców jest świadczenie alimentacyjne względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania (art. 133 § 1 k.r.o.). Małoletnie powódki nie posiadają swojego majątku, przez co jedynym źródłem ich utrzymania stają się świadczenia rodziców względem nich. Przy czym należy zważyć, że wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. O zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują w każdym razie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego.

Treść art. 135 § 1 k.r.o. nie pozwala na wyznaczenie zakresu obowiązku alimentacyjnego wyłącznie na podstawie kwoty aktualnie osiągniętych zarobków, lecz nakazuje czynić to, uwzględniając możliwości zarobkowe dłużnika, czyli kwoty, jakie zarabiałby, gdyby owe możliwości wykorzystywał w pełni. Istotne jest bowiem, że przy ocenie, czy dana osoba może zostać obciążona obowiązkiem alimentacyjnym, bierze się pod uwagę nie tyle jej aktualną sytuację majątkową i zarobkową, lecz właśnie to, jakie ma ona w tej mierze możliwości (orzeczenie SN z dnia 9 stycznia 1959 r., III CR 212/58, OSN 1960, nr 2, poz. 48). Są one determinowane wiekiem zobowiązanego, jego stanem zdrowia, przygotowaniem zawodowym, wykształceniem, ale także możliwością zdobycia pracy w regionie, w którym mieszka i wieloma innymi czynnikami.

Odnosząc się do zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, należy stwierdzić, iż pozwany obecnie jest osobą bezrobotną, utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych. Sytuacja, w której znajduje się obecnie pozwany z założenia nie ma charakteru trwałego, gdyż poszukuje on pracy, jest aktywny zawodowo, posiada duże doświadczenie oraz kwalifikacje do otrzymania intratnej posady. Obecna sytuacja, w której znajduje się pozwany, w porównaniu z istniejącą w czasie orzekania o obowiązku alimentacyjnym zmieniła się diametralnie. J. G. stracił dobrze płatną pracę w międzynarodowej korporacji, gdzie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości ok. 7 900 zł netto. W momencie gdy pracował, pokrywał wiele kosztów związanych z utrzymaniem małoletnich. Aktualnie nie jest w stanie zagwarantować córkom takiej stopy życiowej, jaką zapewniał w czasie gdy był zatrudniony. Jego aktualny dochód to zasiłek dla bezrobotnych w wysokości ok. 600 zł miesięcznie. Jednak w przedmiotowej sprawie Sąd nie był zobowiązany do

oceny tylko i wyłącznie otrzymywanych zarobków, ale również możliwości, które pozwany posiada i dzięki którym mógłby zmienić swoją sytuację materialną. Sąd ocenił te możliwości na kwotę ok. 5 000 – 6 000 zł miesięcznie, biorąc pod uwagę jego doświadczenie zawodowe, wykształcenie, wiek oraz stan zdrowia. Wobec powyższego Sąd nie znalazł uzasadnienia dla obniżenia alimentów z kwoty po 1 200 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie na każdą z małoletnich powódek.

W tym miejscu warto również podkreślić, iż matka małoletnich powódek także jest obowiązanałożyć na utrzymanie córek, bowiem obowiązek pokrywania kosztów utrzymania spoczywa na obojgu rodzicach. Matka powódek chciała przerzucić w całości ciężar utrzymania małoletnich na pozwanego. Kwota po 1 200 zł zasądzonych alimentów na każdą z córek jest kwotą udziału ojca małoletnich w ich utrzymaniu. W ocenie Sądu przedstawicielka ustawowa małoletnich nie wykazała, iż z tytułu prowadzenia lekcji angielskiego osiąga dochód w wysokości 3 000 zł miesięcznie. R. M. nie udokumentowała osiągniętych odchołów, gdyż nie prowadzi zarejestrowanej działalności. W porównaniu ze stanem ze sprawy rozwodowej, w ocenie Sądu możliwości majątkowej przedstawicielki ustawowej powódek wzrosły. Wówczas zarabiała ona ok. 2 500 zł miesięcznie, jak aktualnie oświadczyła może zarobić ok. 3 000 zł w przeciągu miesiąca. Ponadto matka małoletnich ukończyła studia, dlatego też może podjąć zatrudnienie w nowym zawodzie. Możliwości R. M. Sąd ocenił na ok. 5 000 zł miesięcznie. Sąd nie dał wiary zeznaniom przedstawicielki ustawowej powódek w zakresie dotyczącym kosztów utrzymania małoletnich. Matka małoletnich przedstawiła ten koszt na ok. 4 000 zł miesięcznie na każdą z córek. Zdaniem Sądu jest to kwota znacznie zawyżona, a doświadczenie życiowe Sądu pozwala stwierdzić, iż podany przez R. M. koszt utrzymania dzieci w wieku 11 i 14 lat jest zbyt wygórowany i nieadekwatny do wieku, tym bardziej, iż matka małoletnich wskazała swoje dochody na kwotę ok. 3 000 zł miesięcznie. Sąd uznał miesięczny koszt zakupu ubrań w kwocie 500 zł za wygórowany i uwzględnił ten wydatek do kwoty 100 zł w przypadku I. G. i 200 zł w przypadku N. G.. W ocenie Sądu wydatki ponoszone na żywność i środki czystości również nie zasługują na uwzględnienie w kwocie podanej przez matkę małoletnich. Przedstawicielka ustawowa powódek wskazała, iż koszt zakupu środków czystości i wyżywienia to wydatek rzędu co najmniej 2 000 zł miesięcznie na trzy osoby, czyli ok. 660 zł na jedną osobę w rodzinie. Sąd uwzględnił fakt, iż starsza córka korzysta z obiadów w szkole i przyjął ten koszt utrzymania I. G. w wysokości 300 zł miesięcznie oraz N. G. w wysokości 400 zł miesięcznie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie I wyroku na podstawie art. 138 k.r.o. powództwo oddalił.

W punkcie II wyroku, Sąd na podstawie art. 138 k.r.o. a contrario oddalił powództwo wzajemne.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.), małoletnie powódki jako osoby uprawnione do alimentacji były zwolnione z obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu w zakresie roszczenia alimentacyjnego. Natomiast zgodnie z art. 113 ust. 1 ww. ustawy, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W przedmiotowej sprawie pozwany powód wzajemny został zwolniony przez Sąd z kosztów sądowych w całości. Wobec powyższego Sąd w punkcie III wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. zniósł wzajemnie poniesione przez strony koszty procesu.